

bejderen selv er et Menneske og ønsker at blive behandlet med det samme Hensyn som andre Mennesker. Men det har det jo desværre alle Dage skortet paa. Et Medlem af dette høje Ting omtalte en Gang en Enquête, som en Videnskabsmand havde foretaget blandt en Del Arbejdere. Spørgsmaalet gjaldt, hvad den paagældende følte sig mest trykket af. Et af Svarene lød: Det, der harmer mig mest, er, at min Arbejdsgiver ringeagter mig, han hilser ikke paa mig. Det er egentlig det, der er Sagen: denne Ringagt. Selv en dannet og belevet Arbejdsgiver, som føler sig forpligtet til at besvare en Hilsen, ogsaa fra en Arbejder, betragter dog kun denne som et Arbejdsredskab, som en Maskindel, der oven i Købet let kan erstattes af en anden uden Omkostninger. Det er overhovedet meget vanskeligt for en Arbejdsgiver, selv den mest rettænkende, at forstaa Arbejdernes Stræben efter bedre Livsvilkaar og mere Livsindhold.

Jeg erindrer Aaret 1922, som af danske Arbejdere vil mindes med en vis Bitterhed. Det var det Aar, da Arbejdsgiverne mente, at Nøden, Arbejdsløsheden og Sulten blandt Arbejderne var tilstrækkelig stor til, at man kunde tvinge dem saa langt ned i Livsvilkaar, at hvis det var blevet saaledes, som Arbejdsgiverne den Gang ønskede, vilde største Parten af Arbejderne have kunnet melde sig til Fattigvæsenet. Under de Lønforhandlinger, der da førtes, og hvor jeg selv var ved Forhandlingsbordet, var der en af Arbejdernes Repræsentanter, der spurgte en af Arbejdsgiverforeningens ledende Mænd: Sig mig en Gang, vilde De være i Stand til selv at leve og opretholde Deres Familie for de Penge, De byder os her? Arbejdsgiveren svarede lakonisk og med kynisk Oprigtighed: Jeg er ikke Arbejder! Det er i det hele taget den Ringagt, der gør sig gældende overfor Arbejderklassen, som det daarligere Forhold mellem Arbejdere og Arbejdsgivere skyldes. Arbejdsgiveren betragter Arbejderen som et andet Slags Menneske, der absolut maa kunne leve under langt ringere Vilkaar, end han selv kunde tænke sig at leve under.

Arbejderne fandt imidlertid hinanden i Organisationerne. Hvad ikke Samfundet vilde give dem og ikke Arbejdsgiverne godvilligt vilde indrømme dem, lykkedes det

dem faktisk at tilvejebringe gennem deres Organisationer. De stillede Krav om Arbejdstidens Forkortelse, og selv om det gik langsomt, vandt de dog frem, Fag efter Fag, indtil endelig i 1919 Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund ved generelle Overenskomster fastsatte en 8 Timers Arbejdsdag gældende for alle Industri- og Haandværksfag. Paa dette Standpunkt staaer Arbejdstiden faktisk den Dag i Dag, 5 Aar efter. Den blev gennemført ved fredelig Forhandling under Indtrykket af Versailles-Traktatens mæmende Ord om, at Arbejdskraften ikke mere skulde betragtes som en blot og bar Vare, og at Bestræbelserne i alle Lande skulde stille henimod en 8 Timers Arbejdsdag. Arbejdsgiverne var den Gang saa forfærdelig rare; Begivenhederne ude i den store Verden, hvor Befolkningen rejste sig mod Undertrykkere og Udbytttere og desværre alt for sent opdagede Hulheden i de nationale Fraser, havde givet dem Stof til Eftertanke, og deres egen Samvittighed var maaske heller ikke saa ren. Men de gjorde mere end det; de rare Arbejdsgivere, disse gode Mennesker, som de den Gang var: de sendte deres ypperste Repræsentanter til Washington med Mandat til at afslutte en international Konvention om 8 Timers Arbejdsdagen, og det Forslag, som i Dag ligger paa det høje Tings Bord, har Arbejdsgiverforeningens Stempel paa sig, og det maa dog siges at være blaat Stempel. Dette Forslag er netop saaledes, som Arbejdsgiverforeningens Formand og dens andre Repræsentanter havde tænkt sig det. At disse Arbejdsgiverrepræsentanter derefter har vist sig som Vendekaaer og er rendt fra deres eget Ord, synes jeg ikke i denne Sag skulde interessere det høje Ting. For da den røde Fare syntes at være drevet over, fortød de danske Arbejdsgivere deres givne Ord, og den daværende Regering svigtede Underskriften. Muligvis havde man en Tro paa, at Arbejdsgiverforeningen vilde være stærk nok til at tilbageerobre dette Gode, som en tidligere Modstander af 8 Timers Arbejdsdagen, den tidligere Højremand Professor Birek, har erklæret for at være det eneste Gode, Arbejderne har faaet som Erstatning for deres Lidelser under Krigen, og som han ved adskillige Lejlig-